

Novela zákona o sociálních službách

Mgr. Veronika Himlová
13. 9. 2016, Jirkov

Harmonogram

- Vnější připomínkové řízení – září - říjen 2016
- Předpokládaná účinnost – 2. pol. 2017

Konzultační proces

- Na přípravě podkladů bylo zapojeno okolo 465 externích odborníků ve více jak 43 pracovních skupinách
- Přes 1.200 pracovníků sociálních služeb se účastnilo konzultačního procesu k nové typologii sociálních služeb
- Cca 80 inspektorů poskytování sociálních služeb se zapojilo do konzultací a školení

Cíle a základní idea novely

- Nastavit sociální služby šité na míru potřebám klientů vyplývajícím z nepříznivé sociální situace
- Zkvalitnit poskytování sociálních služeb
- Zajistit srozumitelnost nabídky pro klienty, veřejnost
- Odstranit duplicity v systému zajištění sociální služeb
- Zajistit větší efektivnost ve využívání státních prostředků

Témata novely

- Podmínky pro vstup do systému – registrace (místo poskytování, materiálně-technický a personální standard)
- Druhologie
- Kvalita služeb (povinnosti poskytovatelů, kritéria standardů kvality)
- Kvalifikace a vzdělávání
- Rozvoj sociální práce ve veřejné správě a sociálních službách
- Jasně kompetence v oblasti financování a plánování sociálních služeb

Vyhlášky k zákonu o sociálních službách

- Vyhláška, kterou se upravují některá ustanovení zákona o sociálních službách
- Vyhláška, kterou se upravují kritéria personálního a materiálně technického zabezpečení poskytování sociálních služeb
- Vyhláška, kterou se upravují podmínky pro zpracování a strukturu střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb

Změny v oblasti registrace

- Vydávání registrací nejprve na dobu 5 let
- Registrace podle místa poskytování, nikoliv sídla poskytovatele
- Upřesnění kapacity sociálních služeb
- Zrušení povinnosti poskytnout údaje o finančním zajištění
- Zahrnutí personálního a materiálně technického standardu (MTS) do registračních podmínek

Materiálně-technický standard

Návrh vypracován pro pobytové služby sociální péče:

- Domovy pro osoby se zdravotním postižením a týdenní stacionáře
- Domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem
- Chráněné bydlení

Základní parametry:

- Počet lůžek na pokoji
- Vybavení pokoje
- Bezbariérovost

Personální standard - východiska

- cílem stanovit minimální počet personálního zabezpečení pro provozuschopnost a bezpečnost v sociální službě (pro klienty i pro pracovníky)
- účelem není stanovit takovou míru personálního zabezpečení, které by uspokojovali potřeby nebo vždy individuální způsob poskytování sociálních služeb – vzhledem k § 2 zákona č. 108/2006 Sb.
- danou skutečnost nemůže personální standard postihnout vzhledem ke skutečnosti, že nejsou ještě známy potřeby konkrétních uživatelů při procesu registrace – počátku poskytování sociální služby
- personální standard nastaven pro pracovníky v přímé péči – ne technicko–administrativní pracovníky

Rozdělení personálního standardu

➤ Pobytové

- Základní kapacita 30 lůžek
- Rozdělení den a noc
- Nedokročitelný počet personálu pro den i noc

➤ Ambulantní

- Okamžitá kapacita 15 klientů
- Stanoven vždy 1 sociální pracovník na základní kapacitu a vždy u služeb sociální péče dva pracovníci v přímé péči (pracovníci v sociálních službách) ve službě při zajištění provozu na základní kapacitu

➤ Terénní

- Lze obsloužit maximálně tolik klientů, kolik máme pracovníků
- Časová náročnost jednotlivých činností a úkonů
- Stavit minimální počty sociálních pracovníků – důraz na sociální práci

Nové pojetí úpravy údajů v registru

- Stanovení povinnosti poskytovatelů sociálních služeb aktualizovat některé údaje v registru prostřednictvím elektronického systému:
  - kontakt na poskytovatele
  - kontakt na sociální služby
  - vedoucí služby
  - provozní doba
  - personální změny fyzických osob, které budou přímo poskytovat sociální služby.

Základní činnosti volitelné

- Základní činnosti volitelné mohou být zajišťovány podle potřeb cílové skupiny osob, kterým je sociální služba poskytována.
- Součástí rozhodnutí o registraci

Změna druhů služby sociální péče

<i>Nový druh služby</i>	<i>Stávající druhy služeb</i>
Denní stacionář	Centra denních služeb Denní stacionář
Krizová pomoc	Telefonická krizová pomoc Krizová pomoc
Nízkoprahová centra	Nízkoprahová denní centra Noclehárny
Raná péče	Raná péče Zařízení odborného poradenství pro péči o děti zaměřené na péči rodičů o děti zdravotně postižené (na základě dosavadního pověření k výkonu SPOD)
Osobní asistence	Osobní asistence Podpora samostatného bydlení
Domovy sociální péče	Domov pro seniory Domov se zvláštním režimem

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Azylové domy pro rodiny s dětmi

Domy na půl cesty

Zařízení sociálně výchovné činnosti (na základě dosavadního pověření k výkonu sociálně-právní ochraně dětí)

**Služba
pro
rodinu**

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (krizová pomoc pro nezletilé osoby bez doprovodu v pobytové formě - na základě dosavadního pověření k výkonu sociálně-právní ochraně dětí)

Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o děti (na základě dosavadního pověření k výkonu sociálně-právní ochraně dětí)

Činnost zaměřená na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku (na základě dosavadního pověření k výkonu sociálně-právní ochraně dětí)

Domovy sociální péče

Nová základní činnost:

- psychosociální podpora při umírání.

Základní činnosti volitelné:

- vzdělávací činnosti,
- pastorační a duchovní péče.

Služba pro rodinu

- Komplexní služba pro rodinu, zahrnující terénní, ambulantní, případně pobytovou formu
- Služby jsou určeny pro osoby se sociálními vazbami mezi/k osobám blízkým (např. jedná se bezdětné páry, rodiny s dětmi, vícegenerační rodiny)
- Zahrnuje:
  - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
  - Azylový dům pro rodiny
  - Manželské a rodinné poradenství
  - Domy na půl cesty
  - Zařízení SPOD

Služba pro rodinu v pobytové formě

- na přechodnou dobu rodičům s dětmi v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení
- na přechodnou dobu osobám od 15 do 26 let v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení
- na přechodnou dobu nejvýše 6 měsíců dítěti bez doprovodu dospělé osoby, které se ocitlo pro krizovou sociální situaci rodiny ve stavu nedostatku řádné péče (...) služba může být dítěti poskytnuta také na základě rozhodnutí soudu
- pro dítě bez doprovodu dospělé osoby, jehož rodiče dlouhodobě neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti, trvá-li nepříznivá sociální situace déle než 6 měsíců.

Sociální služby poskytované osobám v terminálním stavu

- Osobám v terminálním stavu jsou poskytovány sociální služby ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu nebo v přirozeném sociálním prostředí osoby formou terénní služby. Součástí služby je pomoc osobám blízkým.

Redefinice současných druhů

- Azylový dům
  - Pouze pro dospělé
  - Nově sociálně terapeutické činnosti
- Odborné sociální poradenství
  - Poradenství v manželských a rodinných poradnách přesunuto do služby pro rodinu.
- Intervenční centra
  - Služba je poskytována také osobám, které jsou oběťmi genderově podmíněného násilí.

Tlumočení a zprostředkování komunikace pro osoby se sluchovým postižením a pro hluchoslepé

- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
  - tlumočení pomocí komunikačních prostředků upravených podle jiného právního předpisu
  - zajištění přepisu mluvené řeči
  - zajištěné přepisu audiovizuálních záznamů

Pečovatelská služba

➤ Upraveno:

- Služba se poskytuje v domácnostech osob a v zařízeních pečovatelské služby.

➤ Nová činnost:

- Pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí

Osobní asistence

Pro osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu (...) zdravotního postižení, **včetně duševního onemocnění**, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

Nové základní činnosti

- Sociálně terapeutické činnosti
- Pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí

Zajištění „celodenní“ asistence

- Za účelem plnění čl. 19 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením
- Pro koho?
  - klient je osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni závislosti IV
  - ve věku 18 let až věk starobního důchodu nejvýše však 65 let,
  - žije v přirozeném sociálním prostředí
  - smlouva o poskytování osobní asistence s poskytovatelem zařazeným do krajské sítě
- Způsob výpočtu – zhodnocení požadavku stanoví prováděcí právní předpis.

Stávající podoba zůstává

- Tísňová péče
- Terénní programy
- Kontaktní centra
- Terapeutické komunity
- Služby následné péče
- Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče
- Průvodcovské a předčitatelské služby
- Chráněné bydlení
- Sociálně terapeutické dílny
- Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
- Odlehčovací služby
- Týdenní stacionář
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Materiální a potravinová pomoc

= základní činnost volitelná

- Azylové domy
- Terénní programy
- Kontaktní centra
- Krizová pomoc
- Intervenční centra
- Nízkoprahová centra
- Služba pro rodinu

Nepříznivá sociální situace

- Registr poskytovatelů sociálních služeb
  - registruje se cílová skupina (okruh osob)
  - z „číselníku“ provede poskytovatel výběr 1 či více NSS
  - popis realizace sociální služby (garance)

Kvalita sociálních služeb

- Zákon o sociálních službách obsahuje konkrétní povinnosti (§ 88)
- Povinnosti rozvíjejí měřitelná kritéria standardů kvality
- S povinnostmi jsou provázány konkrétní ustanovení § 107 (správní delikty) zákona o sociálních službách

Nové oblasti kvality

V současném pojetí – 15 standardů kvality a 49 kritérií

Nově - 5 standardů kvality a 17 kritérií

- 1. Garance služby**
- 2. Proces poskytování služby**
- 3. Lidskoprávní oblast**
- 4. Vedení dokumentace**
- 5. Oblast podpory osoby, které je poskytována sociální služba, ve využívání dalších veřejných služeb („spolupráce“)**

Předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách

- Vytvoření § - Inspektor poskytování sociálních služeb
  - Odborná způsobilost dle SP
  - Min 6 let praxe v oblasti poskytování sociálních služeb, z toho nejméně 3 roky SP nebo PSS
- Vytvoření § - Supervizor v sociálních službách
  - VŠ vzdělání
  - 6 let praxe vykonávané v odborných činnostech
  - Min dvouletý kurz supervize v rozsahu 380 hodin

Návrh na nové rozčlenění odborných pracovníků § 116a

- a) Manželští a rodinní poradci,
- b) Zdravotničtí pracovníci,
- c) Pedagogičtí pracovníci,
- d) Sociální pedagogové,
- e) Právníci,
- f) Psychologové,
- g) Terapeuti,
- h) Pastorační pracovníci (kaplani),
- i) Tlumočníci a přepisovatelé,
- j) Další odborní pracovníci, kteří přímo poskytují sociální služby

Návrh úpravy dílu 4 - působnost při zajišťování sociálních služeb

➤ Úprava § 92, § 93, § 93a, § 96

Navrhuje se upřesnit a doplnit kompetence obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, pověřených obecních úřadů, krajského úřadu a ministerstva ve výkonu sociální práce.

Financování a plánování soc. služeb

- Zpřesnění povinnosti obce: podíl na financování sociálních služeb zařazených do krajské sítě sociálních služeb
- Sjednocení nástrojů/způsobů financování sociálních služeb
- Ukotvení minimální částky alokace na dotace na sociální služby
- Sjednocení termínů v rámci dotačních řízení vyhlašovaných jednotlivými kraji
- Ukotvení povinnosti kraje poskytnout účelovou dotaci poskytovateli sociální služby

Přechodná ustanovení

- Povinnost do dvou let znovu registrace
  - Nové druhy služeb
  - Dle místa poskytování
  - Personální standard
  - MTS – bez stavebních úprav
- MTS vyžadující stavební úpravy nebude u současných služeb vyžadován

Děkuji Vám za pozornost

Mgr. Veronika Himlová
oddělení koncepce sociálních služeb
veronika.himlova@mpsv.cz